

Signes del temps

À

Sempre m'ha fascinat tot el que envolta el ritual cristià de la primera comunió, tant la cerimoniositat de l'acte religiós, com la festa familiar amb què s'acostuma a celebrar. Em fascina, sobretot, la força simbòlica que es desprèn de l'acció ritualitzada d'ingerir, per part del devot incipient que accedeix a formar part de la comunitat de creients, un bocinet de pa sense llevat que representa el cos de Jesucrist, encarnació de Déu. Em fascina perquè, lluny d'una mena de ritual amb ressons antropofàgics, simbolitza la fusió dels cossos: el fidel i el Déu -i, per extensió, tota la comunitat de fidels- es converteixen en una unitat, en una entitat única i, a partir d'aleshores, indissoluble. La "comunió", com a concepte, ve del llatí "communione", i significa fusió d'allò que és comú. És, doncs, un símbol d'unió i agermanament que, ben interpretat, té molta força.

Però també em fascina, com he dit, la importància amb què les famílies cristianes celebren tradicionalment aquest pas iniciàtic d'un dels seus infants i, especialment, la deriva cada vegada més superficial que l'acte -com a acte social- ha anat adquirint fins arribar als nostres dies. Quan jo era petit -i, si més no, al meu poble- tothom feia la comunió. Feia quatre dies que Franco era al clot i ignoro si ja hi havia llibertat de culte. El que tinc clar és que el nacionalcatolicisme havia calat fort i cap família no es plantejava la possibilitat de desviar-se de la pràctica religiosa general. Així, com a tots els companys d'escola, a casa em van comprar un vestit expressament per a l'ocasió, em van fer retratar, van fer imprimir recordatoris -deu ser el primer document on el meu nom apareix en català- i van organitzar un dinar familiar amb parents de primer i segon grau. Em vaig passar la meitat de la festa amb uns morros de pam perquè els meus pares es van negar a deixar-me fumar un cigarret (com sabia que farien tots els meus amics en les seves festes respectives, o això deien). Vist des d'ara pot semblar al·lucinant, si pensem en un marrec de vuit anys. Avui la cosa ha canviat força (i no només pel tema del tabac). Com és lògic, en una societat on quasi la meitat de la població no tenim creences religioses, hi ha molta canalla que no fan la comunió. Tanmateix, hi ha molts pares que, tot i manifestar certa aversió cap a tot el que tingui a veure amb l'Església, sigui perquè la criatura ho demana o, en alguns casos, perquè és el que diuen que toca i -a més- els agrada figurar una mica en un acte social, fan participar els seus fills en aquest ritual eucarístic. És una mostra més del fet que, avui dia, sembla que sigui més important "aparentar" que no pas "ser" ("postureig", en diuen?). Són -i perdoneu la ironia- els signes del temps.